

Prezentowana książka jest odpowiedzią na zainteresowanie problematyką wolnej woli i hipotezą teistyczną obserwowane we współczesnej filozofii od lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia, o czym świadczą publikacje A.N. Priora, Ch. Hartshorna, N. Pike’a czy R. Taylora, a współcześnie W. Haskera, P. Inwagena, A. Plantingi i wielu innych. Publikowany tom przekładów dzieł klasyków zagadnienia wolnej woli i hipotezy teistycznej od czasów karolińskich do współczesności, tekstów niezwykle ważnych i nośnych filozoficznie, wypełnia ewidentną lukę w polskiej literaturze filozoficznej. Warto podkreślić, że podobny deficyt adekwatnych przekładów także w filozoficznej literaturze anglojęzycznej skutkował nieporozumieniami albo wręcz zupełnie błędnymi interpretacjami tych klasycznych problemów.

Niniejszy tom jest pierwszą częścią realizowanego na Wydziale Filozofii KUL projektu dotyczącego badań nad problemem wolnej woli i hipotezy teistycznej. Część drugą będzie stanowił tom zawierający studia i eseje poświęcone zarówno doktrynie myślicieli prezentowanych w tym tomie, jak i koncepcjom przedstawicieli innych nurtów w filozofii dawniejszej i współczesnej, takich jak Anzelm z Canterbury, Tomasz z Akwinu, Baruch Spinoza, reprezentanci filozofii procesu i teizmu otwartego. Publikacja tomu obejmującego studia i eseje jest planowana na wiosnę 2019 roku.

Trudne zagadnienia antropologiczne, teologiczne, językowe i spekulatywne zostały bardzo dobrze oddane po polsku, z zachowaniem istniejącej tradycji terminologicznej. Fachowe wstępy stanowią cenne wprowadzenie do lektury, omawiając żywoty i poglądy tytułowych filozofów. Obszerne przypisy ilustrują z kolei bardzo przejrzystość i całościowość kontekstu historycznego i filozoficznego poszczególnych tekstów źródłowych.

Lektura tomu wprowadza nas w bogaty świat wielowiekowych rozważań nad problemami, które stanowią katalog najistotniejszych kwestii z zakresu filozofii języka, logiki (również wielowartościowej), ludzkiej woli i wolności, przyczynowości, determinizmu, koncepcji ludzkiej wolności i Bożej wszechmocy, przedwiedzy, łaski (w rozmaitych aspektach), predestynacji i innych. Debata na te tematy przyczyniła się do znacznego pogłębienia, rozwoju i wyrafinowania różnych nurtów filozoficznych od starożytności (św. Augustyn) i wczesnego średniowiecza aż do XXI wieku.

Prof. dr hab. Marcin Karas (UJ)

Przekłady zostały dokonane z dbałością o oddanie problematyki filozoficznej, w zakresie której tłumacze są specjalistami, stąd trzeba podkreślić od strony formalnej precyzję terminologiczną oraz jasny styl, co szczególnie w schemacie kwestii średniowiecznych nie zawsze jest łatwe do osiągnięcia wobec złożoności argumentacji i dialogiczności prezentowanego dyskursu filozoficznego.

Dr hab. Joanna Judycka, prof. UG

ISBN 978-83-7306-801-8 | ISBN 978-83-8061-519-9

JEŻELI BÓG ISTNIEJE...
Wolność człowieka a hipoteza teistyczna

JEŻELI BÓG ISTNIEJE...

Wolność człowieka a hipoteza teistyczna

Wybór tekstów

TOWARZYSTWO NAUKOWE KUL
KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II

Jednym z najszerzej dyskutowanych współcześnie problemów w filozofii jest kwestia wolnej woli. Dotyczy ona tego, czy samą wolną wolę daje się uzgodnić z przyczynową determinacją działania przez czynniki niezależne od kontroli sprawcy, co jest warunkiem moralnej odpowiedzialności. Dyskusja zatem o wolnej woli prowadzi do problemu zasługi i kary, winy i odpowiedzialności, umysłu i ciała, konieczności i możliwości, wieczności i czasu, dobra i zła. W konsekwencji problem wolnej woli nie ogranicza się w prosty sposób do jednej, określonej dziedziny filozofii, ale staje się przedmiotem dociekań etyki, epistemologii, filozofii społecznej i politycznej, metafizyki, filozofii umysłu, filozofii prawa i nauki czy wreszcie filozofii religii. Wspólnym mianownikiem zarysowanego zagadnienia jest problem fatalizmu — fatalizmu teologicznego, ale także logicznego. Logiczna wersja fatalizmu zakłada, że każde zdarzenie przyszłe jest zdeterminowane przez to, co już jest prawdziwe, w szczególności przez prawdę, która się wtedy zdarzy. Teologiczny wariant fatalizmu natomiast wprowadza predestynację wszystkich zdarzeń w takim zakresie, w jakim boski byt poznaje wcześniej albo wprost z wieczności, że dane zdarzenia będą miały miejsce.